

2101190104030003
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF SOCIAL WORK
(FOURTH SEMESTER)
RURAL STUDIES AND DEVELOPMENT
-LEVEL 3

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a) Name of the Examination: **MASTER OF SOCIAL WORK
(FOURTH SEMESTER)**

b) Name of the Subject: **RURAL STUDIES AND DEVELOPMENT
-LEVEL 3**

c) Subject Code No: **2101190104030003**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો.

10

Answer the following questions briefly.

(1) PRA ની બે પધ્ધતિઓ જણાવો.

State two methods of PRA.

(2) સમુદાય વિકાસના બે કાર્યક્રમો જણાવો.

State any two programs of community development.

(3) જિલ્લા સલાહકાર સમિતિની કામગીરી જણાવો.

State the working of the District Advisory Committee.

(4) ગ્રામીણ વિકાસ માટે કો. ઓપરેટીવ સોસાયટીના મુખ્ય લક્ષણો સમજવો.

To understand the salient features of co-operative societies for rural development.

(5) જળ સંગ્રહના બે કાર્યક્રમો જણાવો.

State two applications of water harvesting.

- Q.2** ડેરી ઉદ્યોગનો અર્થ આપી. ડેરી ઉદ્યોગનો અભિગમોની વિસ્તૃતમાં વર્ણન કરો **13**
Give the meaning of dairy industry. Describe in detail the approaches to dairy industries

અથવા
OR

ગ્રામીણ વિકાસનો અર્થ સમજાવી વિવિધ કાર્યક્રમોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો
Explain the meaning of rural development and discuss various programs in detail

- Q.3** ગ્રામ વિકાસના એક અભિગમ તરીકે સંકલિત ગ્રામ-વિકાસ કાર્યક્રમની ચર્ચા કરો. **13**
Discuss the integrated village-development program as an approach to village development.

અથવા
OR

મહત્વપૂર્ણ ગ્રામીણ અને કૃષિ-વિકાસ માટે નવી વ્યૂહરચના મૂલ્યાંકન માટેની પ્રક્રિયા જણાવો.
State the process for evaluating new strategies for important rural and agro-development.

- Q.4** ત્રિ-સ્તરીય પંચાયતી રાજની ગ્રામીણ વિકાસ માટેની ભૂમિકાઓ વિગતે ચર્ચા કરો. **14**
Discuss in detail the roles of three-tier Panchayati Raj for rural development.

અથવા
OR

(1) ગ્રામીણ વિકાસના NGO દરમ્યાનગીરી.
NGO intervention in rural development.

(2) ગ્રામીણ બેરોજગારી.
Rural unemployment.

7+7=14

*****